
KOOPERATİFLE BAŞARABİLİR MİYİZ?

Prof. Dr. Salahattin KUMLU
DGRV-Türkiye Temsilciliđi
Ankara, 2013

Neden Kooperatif?

Neden kooperatif?

*Birlikte
başarabilmek için!*

Neden kooperatif?

- ❑ İşsizliğin, yoksulluğun, dışlanmışlığın önlenmesine katkı
 - ✓ Dünya'da «100 milyon kişi» kooperatiflerde çalışmaktadır.
 - ✓ Kooperatiflerde ortak sayısı 1 milyara yakındır.
- ❑ Sosyal sermayeyi arttırmak için...
 - ✓ Türkiye'de «insanlara güvenirim» diyenlerin oranı %6,5; Norveç'te %65
- ❑ Demokrasiyi güçlendirmek için...
 - ✓ Türkiye ve Norveç'te demokrasi!
- ❑ Sürdürülebilir bir kalkınma için...
 - ✓ Kooperatifler kâr etmese de ayakta kalır, çünkü ortaklara hizmet odaklıdır.
- ❑ **Kazanç elde etmek için...**
 - ✓ Fransız, Alman, Amerikan kooperatifleri birçok ülkenin GSMH'ndan daha fazla gelire sahiptir.

Kooperatifler kazandırır mı?

«Akça Köy Kooperatifi» Örneđi

Akça Köy Kooperatifi

Kooperatife ortak sayısı	100
Ortak başına inek sayısı	5
İnek sayısı	500
İnek başına yıllık satılan süt miktarı (kg)	3.000
Kooperatifçe satılan günlük süt miktarı (kg)	4.000

Ortak süt satmanın yararları!

- ❑ Akça Köy Kooperatifi günlük 4 ton süt satan bir kooperatiftir.
- ❑ Ortaklardan 80 kr/kg süt alıp fabrikaya 90 kr/kg satmaktadır.
- ❑ Süt satışından dolayı ortaklara ödenen miktarlar:

- ✓ Gnlk3.200 TL
- ✓ Aylık109.500 TL
- ✓ Yıllık ...1.170.000 TL

- ❑ Kooperatifin etkisiyle süt satış fiyatı piyasa ortalamasından
 - ✓ 1 kr/kg yüksek olduğunda ortakların yıllık kazancı **15.000 TL**
 - ✓ 5 kr/kg yüksek olduğunda ortakların yıllık kazancı **75.000 TL**
 - ✓ 10 kr/kg yüksek olduğunda ortakların yıllık kazancı **150.000 TL**

artar

Ortak hareket edilebilse!

- ❑ Tohum, gübre, kaba ve kesif yem, makine vb «girdiler birlikte tedarik edilebilse»;
- ❑ «Ürünler birlikte işlenip pazarlanabilse»;
- ❑ «Ortak makine kullanımı» sağlanabilse;
- ❑ Ortak projeler üretilse ve uygulansa;
- ❑ Bölge Birliği çatısı altında güçlü bir birliktelik sağlansa;
- ❑ !!!!!

Nedir Kooperatif?

Kooperatif nedir?

Kooperatifler (genellikle)

- sahibi,
- yöneteni,
- tedarikçisi ve
- müşterisi

aynı kişilerden oluşan örgütlerdir.

Kooperatif ortaklarının yetki ve yükümlülükleri?

Madem ki kooperatif ortakları kooperatifin sahibi, yöneteni, tedarikçisi ve müşterisidir; o halde ortaklar;

- ✓ «kooperatifin sermayesini karşılamak» ile yükümlüdür;
- ✓ «kooperatifin faaliyetleri ve geleceği hakkında karar vermek» yetkisine sahiptir;
- ✓ «kooperatifin ihtiyacı olan hizmet ve malları tedarik etmek» zorundadır;
- ✓ «kooperatifin sattığı mal ve hizmetleri satın almak» ile yükümlüdür.

«Ortakların haklarını kullanmadığı, yükümlülüklerini yerine getirmedikleri kooperatiflerin başarılı olma şansı yoktur!»

Girişimci ve rekabetçi kooperatif?

Girişimci ve rekabetçi kooperatifler;

- ❑ Ortaklarının talep ve ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla **piyasa koşullarında faaliyet yapan,**
- ❑ Ortaklarına sunduğu hizmetlerle **hem ortaklarına kazandıran ve hem de kendisi kazanan,**
- ❑ Yeni **iř fikirleri** geliřtiren ve uygulamaya koymaya çalıřan kooperatifler.

Girişimci-rekabetçi kooperatif = Gerçek anlamda kooperatif

Kooperatifçiliğin Temel deęerleri?

Kooperatifçiliğin temel deęerleri?

- ✓ Kendine yardım
- ✓ Öz sorumluluk
- ✓ Demokrasi
- ✓ Eşitlik
- ✓ Dürüstlük
- ✓ Dayanışma

Kooperatifçiliğin İlkeleri?

Kooperatifçiliğin ilkeleri?

1. Gönüllü ve herkese açık ortaklık
2. Demokratik yönetim
3. Ortakların ekonomik katılımı
4. Özerklik ve bağımsızlık
5. Eğitim, öğretim ve bilgilendirme
6. Kooperatifler arası işbirliği
7. Topluma karşı sorumluluk

Kooperatif kurarken nelere dikkat etmeli?

Kooperatif kurarken ..

- ❑ Ortaklarınızı doğru seçin!
- ❑ Ortaklarınıza haklarını, görevlerini ve maddi ve manevi sorumluluklarını anlatın!
 - ✓ Kurulacak bir kooperatif mevcut sorunları nasıl çözecek?
 - ✓ Kooperatif ne şekilde işletilecek ve nasıl çalışacak?
 - ✓ Kooperatif aracılığıyla yapılacak ticari faaliyetlerin yararları ve sakıncaları nelerdir?
 - ✓ Kooperatif faaliyetlerini karşılamak üzere ihtiyaç duyulan sermaye ve ortaklara düşen pay ne kadardır?
 - ✓ Ortaklar neleri taahhüt etmek zorundadır?

Kooperatif kurarken ..

❑ Kurucu heyet kurunuz!

Kuruluş çalışmalarını başlatmak ve aday ortakları ikna etmek üzere «lider ve örgütçü özellikleri» olan 5-6 girişimci

❑ Kurucu heyet önce şu sorulara cevap aramalı!

- ✓ Hangi hizmetlere ihtiyaç duyulmaktadır?
- ✓ Satın alınacak veya satılacak mal / ürün hacmi (günlük, aylık, yıllık) ne kadardır?
- ✓ Kooperatif çatısı altında işbirliği yapma, onu finanse etme ve kooperatiften yararlanma isteği hangi seviededir?
- ✓ Kooperatiften yararlanma ve ona inanma-güvenme seviyesi nedir?

Kooperatif kurarken ..

- ❑ Piyasa analizi yaptırınız!
 - ✓ Konu uzmanlarına «piyasanın durumu, yararlanılabilecek kaynaklar ve mevcut hizmetlerle ilgili durumu ortaya koyan bir rapor» hazırlatılmalı.
 - ✓ Rapor sonuçları ortaklarla tartışılıp karar verilmeli: Tamam mı? / Devam mı?
- ❑ Fizibilite raporu hazırlatınız!
 - ✓ Ortakların maddi yükü (nakit veya kredi) ne kadar olacak?
 - ✓ İhtiyaç duyulan tesis ve ekipmanlar?
 - ✓ Sabit ve değişken giderleri, gelirleri vb gösteren projeksiyon?

Kooperatif kurarken ..

- ❑ Ortaklara taahhütlerini teyit ettiriniz!
 - ✓ Fizibilite raporu sonuçları ortaklara anlatılmalı ve oylarına başvurulmalıdır.
 - ✓ Ortaklar kabul ederse resmi kuruluş işlemleri başlatılmalıdır.
 - ✓ Aksi halde kooperatif kurulmasından vaz geçilmelidir.

Kooperatif hangi konularda hizmet sunabilir?

Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri...

- ❑ Ortaklarının ihtiyaç duyduğu her alanda faaliyet yapabilirler.
- ❑ Kooperatif yönetim kurulu başkanının sahip olmadığı yetkiler:
 - ✓ Nikah kıymak
 - ✓ Defin ruhsatı vermek

DSYB ve diğer örgütlerden farklı mı?

Kooperatiflerin farkı?

- **Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği** bir ihtisas örgütüdür. Kooperatif her konuda kurulabilir, DSYB ıslah amaçlıdır.
- **Süt Üreticileri Birliği** kâr amacı olmayan bir örgüttür.
- **Şirketler** öncelikle kâr amaçlı örgütlerdir.
- Çiftçilerin kurduğu hiçbir örgütle düşman olmak için akılcı bir sebep yoktur.
- Çiftçi örgütleri arasında mutlaka işbirliği kurulmalı, çiftçi çıkarlarını koruyacak ve geliştirecek çalışmalar yapılmalıdır.

Öneriler?

Öneriler

- Girişimci ortaklardan «geçici bir yönetim kurulu» seçiniz.
- Konu uzmanı profesyonellere «piyasa ve fizibilite raporu» hazırlatınız.
- Rapor sonuçları olumlu ise, ortak olabilecek tüm çiftçilere tanıtmak amaçlı etkinlikler yapınız.
- Güvenilir bir mali müşavir / muhasebeci ile sözleşme yapınız.
- Kuruluş işlemlerinizi tamamlayınız.
- Kuruluş genel kurulunuzu yaparak aranızdan
 - En girişimci ve lider vasıflı olanlardan yönetim kurulu;
 - En tecrübeli, güvenilir ve sözü dinlenebilir kişilerden denetim kurulu seçiniz.

Öneriler

- Faaliyetleri yapmak üzere güvenilir, bilgili, gelişime açık personel istihdam etmeye gayret ediniz.
- Faaliyet yapacağınız konularda konu uzmanlarından profesyonel danışmanlık ve destek hizmeti alınız.
- Diğer çiftçi örgütleri ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı başta olmak üzere kamu örgütleriyle yakın işbirliği kurunuz.

Unutmayınız! Kendisi de bir kooperatif olan DGRV her zaman sizlerin yanındadır.

BAŐARILAR